

Sinut-lehti 2016

Sinu(i)lla on

ASENNETTA

Asenteella!

Omalla asenteella voi vaikuttaa asioihin positiivisesti tai negatiivisesti. Oman asenteen vaikutus sijoitustilanteessa on merkittävä ihmissuhteiden toimivuuden kannalta. Esimerkiksi perheen sääntöihin sopeutuminen voi olla vaikeaa, mutta kapinoimisen sijaan, kun päättää tehdä parhaansa sääntöjen noudattamisen eteen, on yhteiselo helpompaa.

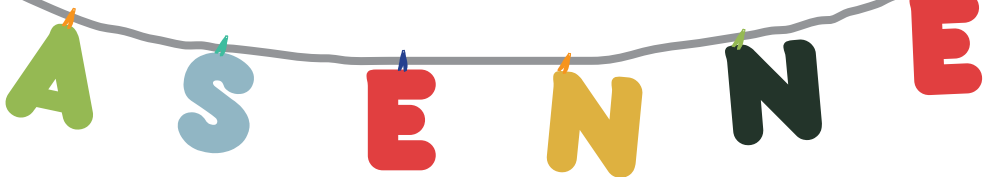
Sijoitettu nuori kohtaa erilaisia ennakkoluuloja uusia ihmisiä tavatessaan. Nuori, joka kertoo asuvansa laitoksessa, kuulee kysymyksen: *”Mitä olet tehnyt, kun sinne jouduit? Oot sä niin vaikee, ettei sun vanhemmat jaksa sua?”* Teini-ikäisenä sijoitettu kohtaa helposti oletuksen, että hän olisi mokannut itse pahasti. *”Varmaan oot joku rikollinen!?”* Pienenä sijoitetuilta usein oletetaan, että he ovat alkoholistien lapsia. Näin ei kuitenkaan aina ole, eikä näin voida olettaa. Tarinoita ja tilanteita on yhtä monta kuin sijoitetuakin Suomessa.

Ulkopuolisten tulisi ymmärtää, että omalla asenteellaan he lokeroivat ja määrittelevät, millaisia sijoitettujen tulisi olla ja miten heidän elämänsä tulisi mennä. Monella on myös ajatus, että he voivat udella sijoituksen syitä. Jokaisen tarina on oma ja henkilökohtainen – se ei ole kaikille avoin.

Ulkopuolisten on myös vaikeaa tietää, ketkä ovat perheen biologisia lapsia ja ketkä sijoitettuja. Siispä myös biologiset lapset kohtaavat näitä samoja ennakkoluuloja.

Omaan asenteeseemme voimme vaikuttaa. Ennakkoluulot ovat ikäviä, mutta saamme ne muuttumaan olemalla avoimia ja luomalla parempaa kuvaa sijoitetuista nuorista!

Suomen Sijaiskotinuorten johtokunta

Gallup

Sijoitetuilta sekä sijaisperheen biologisilta nuorilta kysyttiin erilaisiin asenteisiin liittyviä kysymyksiä, joita he ovat saattaneet kohdata. Hämmentäviä tilanteita oli monia, mutta niistä valikoituivat seuraavat kolme kysymystä.

- 1 Ovatko sijaisperheessä asuvat nuoret rikollisia?**
- 2 Pystytkö vaikuttamaan itseäsi koskeviin päätöksiin?**
- 3 Ovatko sijoitetun nuoren vanhemmat aina alkoholisteja?**

Arttu, 15 v.

- 1 Eivät todennäköisesti, syy saattaa olla joko vanhemmissa tai nuoressa.
- 2 Jossain määrin. Mielipidettäni kysytään.
- 3 Ei. Sijoitustaustaan on aina eri syitä.

Jasmin, 14 v.

- 1 Ei.
- 2 Joo, pystyn. Voin olla mukana päättämässä asioistani.
- 3 Eivät ole aina alkoholisteja.

Joel, 17 v.

- 1 Sijaisperheeseen meneminen ei tarkoita, että olisi rikollinen. Sijoitus voi johtua monista eri syistä.
- 2 Pystyn. Sosiaalityöntekijä ja sijaisvanhempi kuuntelee mun mielipiteeni aina ennen virallista päättämistä.
- 3 Ei. Sijoitukseen voi olla monia eri syitä, kuten asumistilanne, terveydelliset syyt, turvaton olo tai vanhempien menehtyminen.

Juha, 14 v.

- 1 Ei, en minäkään ole.
- 2 Osin kyllä. Riippuu asiasta.
- 3 25/100

Kohti parempaa!

Minut sijoitettiin 9-vuotiaana, koska yksinhuoltajaisäni kuoli. Ensin minut sijoitettiin isän vanhimman siskon luokse, vaikka olisin tahtonut asumaan äidille.

Äiti ei kuitenkaan pystynyt minusta huolehtimaan, koska hänellä oli alkoholiongelmainen miesystävä ja äiti oli työtön. Sosiaalityöntekijät olivat sitä mieltä, että minun oli parempi asua tätini kuin oman äitini kanssa. Kävin tapaamassa äitiä kerran kuukaudessa.

Isän sisko perheineen huolehti minusta kuuden vuoden ajan. Sen jälkeen muutin pienryhmäkoti Aapelukseen. Olin ennen tutustumiskäyntiä sitä mieltä, että se on väärä paikka minulle. Mutta kun pääsin näkemään paikan, huomasin pitäväni siitä ja sen henkilökunnasta. Kuuden vuoden aikana sukulaissijasiperheessä sosiaalityöntekijä oli käynyt minua tapaamassa vain kerran – nyt Aapeluksessa hän kävi aluksi jopa kerran kuussa. Tuntui hyvältä, että joku välitti ja hoiti asioitani.

Aapeluksessa ehdin asua 4 vuotta. Tuona aikana minulla oli neljä tai viisi eri työntekijää, se minua ärsytti. Aapelus oli mukava paikka asua, kun siellä oli saman ikäisiä lapsia.

Tukiperhe auttoi

Aapeluksen jälkeen muutin tukiasuntoon Namikalle. Siellä asuin kaksi vuotta. Minulla oli tukiperhe, jolta saatoin kysyä apua, jos tuli ongelmia asioiden hoidossa. Se oli mielestäni hyvä juttu, koska en ollut ennen hoitanut mitään itsenäisesti ja nyt hoidin kaiken. Namikan perhe oli mukava, ja he ovat vieläkin minun Facebook-kavereitani.

Namika oli mukava paikka asua. Asunto oli lähellä keskustaa, ja erilaiset palvelut olivat lähellä – opiskelijan budjetilla ei ollut paljoa varaa liikkua paikasta toiseen. Opiskelin kolme vuotta logistiikka-alaa. Logistiikan valitsin, koska minua kiinnostivat isot autot ja niillä ajaminen todella paljon.

Teksti Tuomas
Kuva Petra Saukkonen

Namikasta muutin omilleni Varis-
suolle ja sain työpaikan kuljetus-
liikkeestä. Nykyään olen työko-
keilussa ravihevostallilla.

Elämäni on ollut karua ja välillä
ollaan oltu pohjassa, mutta noustu
ollaan ja noususuhdanteessa elä-
mäni on edelleen. Eli parempaan
päin on menty koko ajan. Elettyyn
elämäni en ole tyytyväinen, mut-
ta niille asioille en enää mitään
mahda. Tulevaisuuden toiveeni
on, että saisin perustaa oman kul-
jetusyrittäjän ja päästä ajamaan
ympäri Suomea.

Pohjanmaan kautta!

Sinujen kesäleirille Lohjalla kesäkuun alussa osallistui 15 nuorta ja viisi ohjaajaa. Osa nuorista oli sijaisperheen biologisia nuoria ja osa sijoitettuja. Leirin alkaessa Kanneljärven opistolle saapui jännittyneitä ja uteliaita nuoria. Illan aikana tutustuttiin toisiimme. Seuraavana päivänä ohjelmassa oli Paintball, värikuulapeli eli splättilä, mikä osoittautui todella pidetyksi ja suosituksi. Pelatessa kaikilla oli suuri hymy huulilla.

– Oli todella kivaa, mutta osuma sattui. Mukavaa yhdessä oloa!, kommentoi eräs nuorista.

– Ampuminen oli siistiä, kun se oli uusi kokemus minulle, kommentoi toinen nuori.

Vieressä oli maatila, jonka eläimiä nuoret myös pääsivät katselemaan. Osa nuorista intoutui ottamaan selfieitä ja antamaan pusuja lampaille.

– Oli hassua nähdä vuolta ulkoilutettavan sekä hienoa, kun tilan omistajat esittelivät paikkoja ja

eläimiä, eräs nuorista kommentoi tilalla nähtyä filmitähti-vuolta.

Maatilalla nuoret saivat kokeilla myös potkupyöriä, mikä koettiin siistiksi.

Vertaistuesta voimavaroja

Maatilalta kotiuduttuamme vietimme hiukan vapaa-aikaa. Illalla kävimme läpi omia tarinoita. Ilta oli tunnepitoinen eikä kyyneliltä vältytty.

– Vertaistuesta oli minulle kovasti hyötyä, koska sain siitä itselleni pitkäksi aikaa voimavaroja, vaikka vaikeista asioista puhuminen siinä hetkessä tuntui erittäin pahalta, kommentoi eräs nuorista keskustelua.

Vertaistuki koettiin hyväksi asiaksi leirillä, vaikka asioista puhuminen on hankalaa. Puhumista helpotti muiden ymmärrys ja tuki.

Viimeisenä iltana oli luvassa saunomista, ja rohkeimmat uskaltau-

tuivat uimaankin. Saunan jälkeen luvassa oli yhteistä iltaohjelmaa, jonka nuoret olivat suunnitelleet ryhmissä. Iltaohjelmassa ei välttytty naurulta ja kovalta kisalta voittajasta. Leirin hokemaksi muodostui ”Pohjanmaan kautta”, mitä osa nuorista hokikin jatkuvasti.

Leirin loppuessa nuoret kiittivät toisiaan mahtavasta leiristä yhteisessä ryhmäkeskustelussa.

**Teksti Outi
Kuvat Anne**

Miksi lähteä leirille?

viimeksi
oli kivaa

Saa vertaistukea
ja pystyy puhu-
maan vaikeista
asioista, kun
muut ymmärtää

kotona on
tylsää

kaveri
suositteli

Saa uusia
kavereita

